

22130041

CROATIAN A: LITERATURE – HIGHER LEVEL – PAPER 1
CROATE A : LITTÉRATURE – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
CROATA A: LITERATURA – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Wednesday 8 May 2013 (morning)
Mercredi 8 mai 2013 (matin)
Miércoles 8 de mayo de 2013 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Napišite književni komentar na **jedan** od navedenih tekstova:

1.

Sumoran dan.

5 Iz daljine plove oblaci, razdvajaju se nad poljanama i livadama, okreću se, izgled im se mrači i rastužuje. Sive melanholijske boje prepleću debla i krošnje, provlače se šikarama i odu nekamo, Bog zna sam kuda. U gustim javorovim krošnjama šute grlice i divlji golubovi, zvijeri se uvlače u duplja i jazbine. Kišica, sitna ko svila, tinja u prozirnim sivim plamećcima i oplakuje umorne linije dolina i šuma.

10 Upravitelj se vratio iz šume, ostavio je posao i radnike. Osjeća neki neodređeni nemir. Čas ustane, čas sjedne na panj ispod strehe, pa ga spodiđe mlakost, drijem. Odmorio bi se, žudnja ga spopada za mekanim, čistim krevetom. Nikad mu se još nije mašta toliko razigravala na predodžbu o mekanom, bijelom krevetu, kao danas. Danas žudi za njim i ta je žudnja tako konkretna, da osjeća fizičke boli.

Među deblima plače kiša. Plače kiša, tišina plače, plače srce stare šume.

Sve je tako tiho, zamagljeno, mokro.

15 Zašto je baš sve tako? I život i ljudi i sudbina! Sve.

Trebalo bi otići u dvor. Otkazati. Zna on to dobro. Ali mu nešto ne da. Nešto ga suzdržava.

Zar ne bi sve moglo biti drukčije? I baš je danas sve tako lijepo i blisko. Tako drago. I šuma i debla. Svaki panj, svaki cvijet, svaka grančica. Zar je prije bilo drukčije? Ili nije znao prije što ona sve znači za njega. Život – nebo – sve!

A nade nema.

20 Nema je.

Istina, on je tek danas osjetio pravu značajnost tog događaja, danas, kad je prošao plamen i strast – a na dnu duše ostala sušta realnost.

Oni hoće da ga se riješe, da ga razdvoje od Šu. To je glavni razlog, a ono drugo tek je izlika. I to dobra izlika, koju je Arno znao upotrijebiti za sebe.

25 A da moli?

Uviđao je on vrlo dobro, da su razlozi, koje mu je vlastelin naveo, dosta neozbiljni i naivni, ali je znao, da vlastelin i dublje misli i da je dobro promislio, kad se odlučio da ih otpusti. Razlog će biti u nečem drugom.

A što?

30 Što je to, što ga je ponukalo da ih otpusti?

Razmišljao je čitavo prijepodne. Dolažahu mu razne misli na pamet, ali ono pravo – nikako da dođe.

35 U dvoru su međutim očekivali upravitelja. Tamo je bilo već sve udešeno, i novi je upravitelj imao doći za nekoliko dana. Čekali su samo Mora, da javi dan kad će otići. Međutim prošao je i prvi i drugi dan, a u dvor nije nitko dolazio. Arno se upitao više puta kod vlastelina, da li je sve uređeno za novog upravitelja, ali vlastelin nije znao što da mu odgovori, jer nije znao što se događa u šumi.

U kolibici je vladala tišina. Neka neodređena tišina. Stari se upravitelj odlučivao da ide u dvor, ali bi uvijek nešto našao za izgovor pred samim sobom. Ustao bi, pošao bi, pa bi se sjetio kakove sitnice. Došlo bi mu da se zamisli, prekrije lice rukama i zaplače. Kad bi se zamračilo, sjeo bi za stol. Vrijeme bi im prolazilo u šutnji i boli. I jedan i drugi osjeća težinu, ali jedan i drugi skriva i hrabri sama sebe. Koliko se to da i može.

Mor je očekivao, kad će otac otići u dvor, ali je opazio da se s njim nešto ozbiljno događa. Već je prošao i drugi dan, a on nije išao. Sav se je zbunio, kad je Mor počeo spremati stvari za odlazak. Hodao je čas po kolibici, čas oko nje, ali mu nešto nije dalo, da se nekud dulje uputi. Tako je bilo prvi i drugi dan. Zašto su baš tih dana plakala zvona? To nitko ne zna.

Djuro Sudeta, *Mor* (1930)

2.

SKIJANJE

Sutra ćemo opet
padati,
kliziti
niz kosi lijevak,
5 u usku udolinu
obraslu zgusnutom jelovinom,
juriti
zaleđenom strminom
da bismo se iznova
10 penjali,
iznova padali,
kroz izmaglicu, kroz suton,
u brzom brišućem letu,
kroz kratke dane,
15 duge noći,
iščašenih gležnjeva
i svinutih koljena,
pognuti,
zauzeti osvajanjem
20 uvijek istog
neizbježnog dna

Ružica Cindori, *Kasno* (2011)